Ούτε με τους ιμπεριαλιστές ούτε με τους εθνικιστές
Ένα διεθνιστικό όχι στο σχέδιο Ανάν
Κίνημα επαναπροσέγγισης η καλύτερη «λύση»

Ne emperyalistlerle - Ne milliyetçilerle
Anan Planı'na enterasyonalist bir hayır
En iyi "çözüm": Yeniden yakınlaşma hareketi

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ούτε με τους ιμπεριαλιστές
ούτε με τους εθνικιστές
Ένα διεθνιστικό όχι στο σχέδιο Ανάν
Κίνημα επαναπροσέγγισης η καλύτερη «λύση»

Το πέμπτο και τελικό σχέδιο Ανάν έχει χαρακτηριστεί από τους περισσότερους ελληνοκύπριους και έλληνες πολιτικούς ηγέτες σαν «ετεροβαρές υπέρ των τουρκικών θέσεων». Κατηγορούν μάλιστα τον «διεθνή παράγοντα», ότι πήρε το μέρος της Τουρκίας και πιέζει την ελληνοκυπριακή πλευρά να το δεχτεί.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι οι εκβιασμοί και οι απειλές των διάφορων μικρών και μεγάλων δυνάμεων που επεμβαίνουν στο κυπριακό δείχνουν με τον πιο καθαρό τρόπο ότι αυτή η πρωτοβουλία είχε σαν στόχο από την αρχή την εξυπηρέτηση των δικών τους συμφερόντων. Από την άλλη όμως το πέμπτο σχέδιο Ανάν δεν είναι με κανένα τρόπο «ετεροβαρές υπέρ των *του*ρκικών θέσεων» όπως το παρουσιάζουν οι ελληνοκύπριοι εθνικιστές. Αντίθετα ικανοποιεί τις περισσότερες από τις ελληνοκυπριακές επιδιώξεις. Ίσως να μην υπάρχει άλλο προηγούμενο, όπου μετά από τριάντα χρόνια από τον πόλεμο και τη κατοχή εδαφών ο νικητής επιστρέφει τόσα πολλά πίσω. Η ελληνοκυπριακή άρχουσα τάξη ούτε στα πιο τολμηρά όνειρα της δεν θα περίμενε να πάρει τόσα πίσω και να αποκτήσει ξανά κάποιο έλεγχο στο βορρά.

Αν το κριτήριο λοιπόν για να πούμε ναι ή όχι στο δημοψήφισμα είναι το πόσο ικανοποιεί τις ελληνοκυπριακές θέσεις το σχέδιο η απάντηση είναι ανεπιφύλακτα: Ναι.

Αυτό όμως θα πρέπει να είναι το κριτήριο μας; Για όσους παλεύουμε για έναν κόσμο χωρίς πολέμους, διακρίσεις, φτώχια και καταπίεση, θα πρέπει να είναι άλλα τα κριτήρια και όχι η

ικανοποίηση των εθνικών επιδιώξεων της πλευράς μας. Θα πρέπει να δούμε τι εξυπηρετεί το σχέδιο Ανάν και αν μπορεί να εξασφαλίσει την ειρήνη και τη δημοκρατία στο νησί ή θα έχουμε μια επανάληψη του παρελθόντος με τις εθνικιστικές εξάρσεις, τους πολέμους, και τις ψυχροπολεμικές αντιπαραθέσεις.

Ιμπεριαλιστικοί σχεδιασμοί

Είναι σε όλους γνωστό ότι οι τελευταίες εξελίξεις στο Κυπριακό δεν ξεκίνησαν από την ειλικρινή διάθεση των δύο πλευρών να βρουν μια κοινά αποδεκτή διευθέτηση των διαφορών τους στη Κύπρο αλλά από τις ΗΠΑ, οι οποίες και ελέγχουν αυτές τις εξελίξεις μέσο των ΗΕ και του Κόφι Ανάν. Θα ήταν αφέλεια να πιστεύει κανείς ότι ο Μπους που αιματοκύλησε το Ιράκ, το Αφγανιστάν και κάνει πλάτες στον Σαρόν να εξοντώνει τους Παλαιστίνιους έγινε ξαφνικά περιστέρι *της ειρ*ήνης που ενδιαφέρεται για την ειρήνη και την δημοκρατία στην Κύπρο και την ενότητα Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Κάθε άλλο. Το ενδιαφέρον τους για το Κυπριακό ξεκινά από τους σχεδιασμούς τους για έλεγχο των πετρελαίων στην Κεντρική Ασία και την εξασφάλιση του ρόλου των ΗΠΑ σαν μοναδικής υπερδύναμης. Μέρος αυτών των σχεδιασμών ήταν και ο πόλεμος στο Ιράκ και δεν είναι καθόλου τυχαίο που το σχέδιο Ανάν εμφανίστηκε ταυτόχρονα με τις προετοιμασίες γι αυτόν τον πόλεμο.

Τα προβλήματα που προέκυψαν όμως με την αντίσταση στο Ιράκ και στις σχέσεις της με άλλες χώρες υποχρέωσαν τις ΗΠΑ σε ένα επανασχεδιασμό που σύμφωνα με την εφημερίδα «Κόσμος του Επενδυτή» (13/3/04) «*εφάπτεται τόσο των σχεδίων για μια 'ευρύτερη Μέση Ανατολή' όσο και της στρατηγικής της 'Νέας Ευρώπης'. Το Κυπριακό είναι ένα πείραμα στη Μέση Ανατολή, η επίλυσή του είναι η αρχή της διευθέτησης των μακροχρόνιων διαφορών στην περιοχή*». Σε μια περιοχή με τεράστια στρατηγική και οικονομική σημασία που οριοθετείται από τη Μαυριτανία μέχρι το Αφγανιστάν και συμπεριλαμβάνει εκτός από την Κύπρο, την Τουρκία, το Ιράκ,

τη Συρία, το Ισραήλ, και άλλες χώρες. Φαίνεται όμως ότι και αυτοί οι σχεδιασμοί βρίσκουν μεγάλη αντίδραση γι΄ αυτό και θέλουν πάση θυσία μια διευθέτηση στο Κυπριακό που να λειτουργήσει σαν πιλότος για όλη τη περιοχή.

Αυτό εξάλλου το δηλώνουν και οι ίδιοι οι αμερικανοί ανοικτά, όπως έκανε στις αρχές του Μάρτη ο αμερικανός υφυπουργός εξωτερικών Μαρκ Γκρόσμαν που πριν ξεκινήσει μια αποστολή που ονομάστηκε «Περιοδεία στη Μεγάλη Μέση Ανατολή» μιλώντας στους ομογενείς στις ΗΠΑ είπε ότι «*η επίλυση του κυπριακού είναι ζωτικής σημασίας για τα εθνικά συμφέροντα των ΗΠΑ*».

Αυτό που είναι «ζωτικής σημασίας» βέβαια για τα συμφέροντα των ΗΠΑ, δεν είναι η επικράτηση της ειρήνης, της δημοκρατίας και της δικαιοσύνης για τους απλούς ανθρώπους στη Κύπρο αλλά να εξασφαλίσουν τη σταθερότητα και τη συνεργασία δυο βασικών τους συμμάχων, της Ελλάδας και της Τουρκίας, που είναι απαραίτητοι για να επιβάλουν τον έλεγχο τους στην περιοχή, και ταυτόχρονα τη δική τους παρουσία και έλεγχο στο νησί για να μπορούν να το χρησιμοποιούν σαν «αβύθιστο αεροπλανοφόρο». Σε αυτήν την προοπτική είναι που στοχεύει η παρέμβαση των αμερικανών στο κυπριακό και αυτήν την προσπάθεια είναι που εξυπηρετεί πρώτα και κύρια το σχέδιο Ανάν. Γι αυτό και οι περισσότερες πρόνοιες του αφορούν ένα «δίκαιο και ισορροπημένο» μοίρασμα της εξουσίας και του εδάφους ανάμεσα στις δυο πλευρές.

Είναι ένας συμβιβασμός που αντανακλά τους σημερινούς συσχετισμούς και τα ισοζύγια δυνάμεων που υπάρχουν ανάμεσα στις δυο πλευρές. Η ελληνοκυπριακή άρχουσα τάξη έχασε τον πόλεμο του '74 και την κυριαρχία πάνω στους τουρκοκύπριους και ένα σημαντικό κομμάτι του νησιού. Οι τουρκοκύπριοι και η τουρκική άρχουσα τάξη έχασαν τον οικονομικό και πολιτικό πόλεμο που συνεχίζεται από το '74 μέχρι σήμερα. Το σχέδιο αντανακλά αυτές τις πραγματικότητες και κρατά αυτές τις «ισορροπίες».

Αυτές οι «ισορροπίες» μπορεί να ενδιαφέρουν τις άρχουσες τάξεις των δύο πλευρών που συγκρούονται εδώ και δεκαετίες για τον έλεγχο του νησιού, και να θέλει η κάθε μία να το «εξισορροπήσει» περισσότερο στα δικά της συμφέροντα, αλλά δεν ενδιαφέρουν τους απλούς ανθρώπους των δύο πλευρών που ήταν αυτοί που πλήρωσαν το κόστος αυτής της σύγκρουσης και των πολέμων. Αυτοί είναι που θα πληρώσουν και πάλιν το κόστος μιας διευθέτησης που για να «εξισορροπήσει» τα συμφέροντα των αρχουσών τάξεων που εμπλέκονται στο κυπριακό θυσιάζει τις προσδοκίες και τα δικαιώματα των απλών ανθρώπων και των δύο πλευρών και δημιουργεί προϋποθέσεις για νέες αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις στο μέλλον.

Έτσι, το σχέδιο Ανάν, ενώ προβλέπει με λεπτομέρειες τον τρόπο με τον οποίο θα μοιράζονται, τα πόστα και οι εξουσίες ανάμεσα στους ηγέτες της ελληνοκυπριακής και της τουρκοκυπριακής πλευράς και θα διαμορφώνονται αυτές οι λεπτές «ισορροπίες», για τους απλούς ανθρώπους προβλέπει δεκάδες χιλιάδες νέους πρόσφυγες, εσωτερικά σύνορα και διαιώνιση των διαχωριστικών γραμμών και των διακρίσεων. Προβλέπει μια σειρά από επισφαλείς και αμφισβητήσιμες διατάξεις που στην πράξη θα οδηγήσουν ξανά σε αντιπαραθέσεις και συγκρούσεις, ακόμα και ανάμεσα στους ίδιους τους απλούς ανθρώπους.

Για τα συμφέροντα βέβαια των μικρών και μεγάλων ιμπεριαλιστών που επεμβαίνουν στο νησί δεν αφήνει τίποτα το διφορούμενο ή το αμφισβητήσιμο. Οι «μητέρες πατρίδες» θα έχουν τα στρατεύματα τους και δικαίωμα επέμβασης στο νησί ενώ θα πάρουν και τα «δώρα» τους. Η Τουρκία παίρνει ξεκάθαρα την υποστήριξη της Ελλάδας και της Ενωμένης Κυπριακής Δημοκρατίας για να μπει στην Ε.Ε., ενώ οι έλληνες καπιταλιστές προσβλέπουν σε μια μακρόχρονη περίοδο όπου η Τουρκία διαρκώς θα υποχρεώνεται να δίνει κάποιο αντάλλαγμα για να εξασφαλίσει την «ευρωπαϊκή θέση» της. Τα καλύτερα δώρα όμως τα παίρνουν οι αγγλοαμερικανοί αφού

εξασφαλίζουν τις βάσεις, τους κατασκοπευτικούς σταθμούς και ότι άλλες διευκολύνσεις χρειάζονται, και μάλιστα με δημοψήφισμα αυτήν τη φορά. Επιβάλλει ακόμη με εκβιαστικό τρόπο την Ε.Ε. αφού δεν θα ρωτηθεί ποτέ ουσιαστικά ο κόσμος αν θέλει ή όχι την ένταξη. Όλα αυτά είναι πακέτο σε μια απάντηση στα δημοψηφίσματα και ανεξάρτητα αν διαφωνείς ή συμφωνείς με κάποια από αυτά θα πρέπει να πεις ναι ή όχι σε όλα μαζί. Εκμεταλλεύονται την επιθυμία των απλών ανθρώπων στο νησί για ειρήνη και συμφιλίωση και προσπαθούν να περάσουν πακέτο μαζί και τα ιμπεριαλιστικά τους σχέδια.

Οι «αλλαγές» στο σχέδιο

Αυτή είναι η ουσία και η «φιλοσοφία» του σχεδίου Ανάν, την οποία οι εμπνευστές του χαρακτηρίζουν αδιαπραγμάτευτη. Προσπαθεί να κρατήσει τις ισορροπίες ανάμεσα στις άρχουσες τάξεις των δύο πλευρών με στόχο μια γρήγορη «διευθέτηση» του κυπριακού που να εξυπηρετεί τα «ζωτικά συμφέροντα των ΗΠΑ». Δεν τους ενδιαφέρει αν αυτή η «διευθέτηση» έχει όλες τις προϋποθέσεις να εξελιχτεί και πάλι σε αντιπαράθεση που θα τροφοδοτεί το εθνικιστικό μίσος ή αν χιλιάδες απλοί άνθρωποι, Ελληνοκύπριοι, Τουρκοκύπριοι ή Τούρκοι μετανάστες θα πληρώσουν το κόστος μιας νέας μετακίνησης πληθυσμών και θα ξεριζωθούν από τα σπίτια τους. Γι αυτούς οι άνθρωποι πάνω στο νησί είναι απλώς νούμερα και στατιστικά δεδομένα. Είναι μια φιλοσοφία πέρα για πέρα ιμπεριαλιστική και διαιρετική.

Οι τροποποιήσεις που πρότεινε ο Παπαδόπουλος δεν ακουμπούν αυτήν τη φιλοσοφία, ούτε είχαν σαν στόχο να κάνουν το σχέδιο πιο βιώσιμο και λειτουργικό όπως ισχυρίζεται άλλα να το φέρουν πιο κοντά στα μέτρα της ελληνοκυπριακής πλευράς. Με τον ίδιον τρόπον και οι αλλαγές που πρότεινε ο Ερτογάν και ο Ταλάτ είχαν σαν στόχο να το κάνουν πιο τουρκικό.

Δεν οδηγεί πουθενά η προσπάθεια της κάθε πλευράς να εξασφαλίσει περισσότερα πλεονεκτήματα. Δεν θέλουμε ένα πιο ελληνικό σχέδιο. Αντίθετα εμείς σαν Ελληνοκύπριοι θα έπρεπε να ζητούμε από την κυβέρνηση μας, να δώσει περισσότερα στους Τουρκοκύπριους μετά από όσα τους έχει κάνει όλα τα χρόνια πριν το '74. Το ότι η ελληνοκυπριακή άρχουσα τάξη έχασε τον πόλεμο του '74 δεν την μετατρέπει σε αθώο θύμα. Μέχρι τότε ήταν αυτή που καταπίεζε, έσφαζε και ξερίζωνε τους τουρκοκύπριους από τα σπίτια τους.

Γι αυτό και εμείς αντί να στηρίζουμε την κυβέρνηση μας για να πετύχει τους στόχους της, θα έπρεπε να αποκαλύπτουμε και τις δικές τις ευθύνες για τους πολέμους και τις καταστροφές στη Κύπρο. Να καταγγέλλουμε τις υποκριτικές διακηρύξεις της για ανθρώπινα δικαιώματα και δημοκρατικές ευαισθησίες και καλή διάθεση, τη στιγμή που επιβάλλει πολιτικό, οικονομικό, ακόμη και πολιτιστικό εμπάργκο ενάντια στους τουρκοκύπριους και απαιτεί το διώξιμο των τούρκων μεταναστών (αυτών που αποκαλούν έποικους) ξεριζώνοντας φτωχούς ανθρώπους που ζουν στην Κύπρο εδώ και πολλά χρόνια και που δεν έφταιξαν σε τίποτα, απλώς και μόνο για να εξασφαλίσει τη δημογραφική ισορροπία που θα της επιτρέπει να προβάλλει περισσότερες αξιώσεις.

Αν οι ηγέτες των δύο πλευρών είχαν καλή και ειλικρινή διάθεση, όπως δηλώνουν δεν θα χρειάζονταν καμιά μητέρα πατρίδα ή άλλον επιδιαιτητή για να βρουν τρόπους συνεννόησης και συνεργασίας με στόχο μια ειρηνική και δημοκρατική διευθέτηση του κυπριακού. Θα μπορούσαν να συμφωνήσουν σε κοινές διεκδικήσεις που να ενώνουν τους ανθρώπους των δυο πλευρών, όπως το κλείσιμο των βάσεων, η απαγόρευση στρατιωτικής χρήσης της Κύπρου ή ακόμη και σε ένα κοινό δημοψήφισμα μετά τη διευθέτηση του κυπριακού για ένταξη ή όχι στην Ε.Ε. χωρίς τα διλήμματα και τους εκβιασμούς που επιχειρεί η άρχουσα τάξη της κάθε πλευράς σήμερα και οι μεγάλοι ιμπεριαλιστές που επιβλέπουν αφ' υψηλού τη διαδικασία. Θα μπορούσαν αν ενδιαφέρονταν για τα

συμφέροντα των απλών ανθρώπων να ακούσουν τη φωνή τους και να δράσουν με βάσει τις επιθυμίες τους όπως αυτές έχουν εκφραστεί, ιδιαίτερα μετά τις 23 του Απρίλη.

Σήμερα έχουμε και στις δυο πλευρές αριστερά κόμματα στις κυβερνήσεις με διακηρυγμένες θέσεις ενάντια στον ιμπεριαλισμό και τις βάσεις, για συνεργασία, συμφιλίωση και αλληλοσεβασμό. Αντί όμως να προβάλλουν αυτές τις θέσεις σιωπούν για να κερδίσουν την εύνοια των ιμπεριαλιστών ελπίζοντας να τους βοηθήσουν να εξασφαλίσουν τις εθνικές επιδιώξεις της πλευράς τους. Αντί για συνεργασία και αλληλοκατανόηση συγκρούονται μεταξύ τους για να εξασφαλίσουν περισσότερα οφέλη για τη δική τους πλευρά. Ακόμη χειρότερα προσπαθούν να εξασφαλίσουν ότι σε περίπτωση μελλοντικής σύγκρουσης θα έχουν το πάνω χέρι. (Γι αυτό γίνεται όλη η φασαρία για το από πού πηγάζει η κυριαρχία του νέου κράτους, γιατί από αυτό εξαρτάται σε περίπτωση μελλοντικής σύγκρουσης και απόσχισης του τουρκοκυπριακού συνιστώντος κράτους αν θα έχει διεθνή προσωπικότητα και θα αναγνωριστεί σαν ανεξάρτητο κράτος ή όχι. Γι αυτό γίνεται η φασαρία για να μην υπάρχουν μόνιμες παρεκκλίσεις από αυτό που αποκαλούν «Ευρωπαϊκό κεκτημένο» για να μπορούν στο μέλλον να ανατρέψουν αυτή τη συμφωνία. Οι Βάσεις βέβαια που αποτελούν μόνιμη παρέκκλιση από αυτό το «κεκτημένο» ούτε που αναφέρονται)

Είναι φανερό ότι με τέτοια διάθεση η όποια διευθέτηση υπάρξει δεν θα έχει καλύτερο τέλος απ' ότι η προηγούμενη που έκαναν. Ακόμη και οι πιο ένθερμοι υποστηρικτές του σχεδίου μέσα στους ελληνοκύπριους μιλούν για αλλαγές που θα μπορούν να γίνουν ακόμη και μετά την υπογραφή συμφωνίας. Επικαλούνται βέβαια την ανάγκη να γίνει η συμφωνία πιο «βιώσιμη και λειτουργική» και ότι θα πρέπει να υπάρχει για αυτό η συναίνεση και των Τουρκοκυπρίων. Ξεχνούν ότι παρόμοια επιχειρήματα χρησιμοποίησαν και το 1960 – 63 για να αλλάξουν τις συμφωνίες της Ζυρίχης *και* οδήγησαν στη σύγκρουση. Και τότε προσπάθησαν, υποτίθεται,

να εξασφαλίσουν τη συγκατάθεση των Τουρκοκυπρίων αλλά όταν δεν την πήραν επέβαλαν τις αλλαγές με τη βία, με το περιβόητο σχέδιο «Ακρίτας» του Γιωρκάτζη. Οι ίδιοι παράγοντες ακόμη και τα ίδια πρόσωπα πρωταγωνιστούν και σήμερα στις εξελίξεις, Ντενκτάς, Παπαδόπουλος, Κληρίδης, Ελληνική και Τουρκική κυβέρνηση, ΗΠΑ και Βρετανία. Δεν πρέπει να έχουμε καμιά εμπιστοσύνη ότι αυτοί που δημιούργησαν το κυπριακό πρόβλημα και το συντηρούσαν τόσα χρόνια μπορούν τώρα να το λύσουν, ειρηνικά και δημοκρατικά.

Βέβαια οι υποστηρικτές του σχεδίου έχουν σαν τελικό επιχείρημα ότι αυτά δεν μπορούν να γίνουν μέσα στην Ε.Ε. και ότι η ένταξη θα λειτουργήσει σαν καταλύτης. Ωστόσο ακόμα και οι ίδιοι αναγκάζονται να παραδεκτούν, ότι *«χωρίς την ένταξη στην Ε.Ε. το σχέδιο θα ήταν καταστροφικό»*. Μπορεί όμως η Ε.Ε. να αποτρέψει μια νέα καταστροφή και να εγγυηθεί την ειρήνη και τη δημοκρατία στο νησί; Δεν έχει περάσει πολύς καιρός από την κρίση στα Ίμια για να ξεχάσουμε ότι η Ελλάδα, μια χώρα μέλος της Ε.Ε. και η Τουρκία έφτασαν στα πρόθυρα του πολέμου εξαιτίας μιας βραχονησίδας. Ακόμη δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το σχέδιο Ανάν δεν είναι κάποιο πρωτότυπο σχέδιο που εμφανίζεται για πρώτη φορά στον παγκόσμιο πολιτικό στίβο. Παρόμοια σχέδια, που για να εξυπηρετήσουν «τα ζωτικά συμφέροντα» των ιμπεριαλιστών επέβαλαν ένα «ισορροπημένο» μοίρασμα της χώρας και της εξουσίας ανάμεσα σε αντιμαχόμενες πλευρές, εφαρμόστηκαν με τις εγγυήσεις της Ε.Ε. του ΝΑΤΟ και των ΗΕ στη Βοσνία, στο Κόσσοβο, την Παλαιστίνη το Λίβανο και αλλού. Δεν χρειάζεται παρά μια ματιά στο τι γίνεται σήμερα σε αυτές τις περιοχές για να δούμε πόση αξιοπιστία μπορούν να έχουν οι εγγυήσεις των ιμπεριαλιστών, είτε ονομάζονται Ε.Ε. είτε ΝΑΤΟ ή ακόμη και ΗΕ.

Το κίνημα μετά τις 23 Απρίλη

Το Σχέδιο Ανάν όχι μόνο αφήνει ανοικτές τις πόρτες για μελλοντικές αντιπαραθέσεις αλλά έχει δημιουργήσει και προβλήματα στο κίνημα επαναπροσέγγισης, ιδιαίτερα όπως αυτό εκφράστηκε μετά το άνοιγμα των συνόρων.

Μετά τις 23 του Απρίλη πέρυσι και το άνοιγμα των συνόρων γίναμε μάρτυρες ενός εκπληκτικού κινήματος φιλειρηνικής διάθεσης και συμφιλίωσης. Δεκάδες χιλιάδες απλοί άνθρωποι Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι, παρά και ενάντια στη θέληση της επίσημης πολιτικής ηγεσίας τους, πέρασαν στην άλλη πλευρά για να επισκεφτούν τα σπίτια τους και να συναντήσουν τους άγνωστους ως χθες «εχθρούς» τους.

Εκεί αντί να βρουν «εχθρούς» βρήκαν ανοιχτές πόρτες και τραπέζια στρωμένα να τους περιμένουν σε ένα φανταστικό πανηγύρι ειρήνης, συμφιλίωσης και αλληλεγγύης. Κουβέντιασαν ήσυχα και απλά και έδωσαν τις δικές τους λύσεις. Κάλεσαν τους παλιούς ιδιοκτήτες των σπιτιών τους να έλθουν και να ζήσουν μαζί. Να κτίσουν δίπλα ή να επεκτείνουν το παλιό σπίτι και να ζήσουν όλοι μαζί αρμονικά. Ξεχείλωσαν τα όρια και ξεπέρασαν τις απαγορεύσεις που έβαζαν οι επίσημες αρχές των δύο πλευρών. Γίναμε μάρτυρες σε εκπληκτικές ιστορίες όπως της τουρκοκύπριας που πρόσφερε τα κοσμήματα που βρήκε σπίτι της στην ελληνοκύπρια που τα είχε αφήσει το '74 ή τον ελληνοκύπριο πρόσφυγα που φιλοξένησε στο σπίτι του στο νότο τον τούρκο «έποικο» που έμενε στο σπίτι του στο βορρά με αποτέλεσμα να βρεθούν και οι δυο κατηγορούμενοι στα δικαστήρια και των δυο πλευρών. Το σχέδιο Ανάν όμως δεν επιτρέπει τέτοιες αβρότητες και γενναιοδωρίες. Προβλέπει ποσοστώσεις, όρους, προϋποθέσεις και χρονοδιαγράμματα για το πώς θα επιστρέψουν, πότε και ποιοι πρόσφυγες στα χωριά τους. Σημασία για τον Ανάν και τους αμερικανούς επιδιαιτητές δεν έχει το τι θέλουν οι απλοί άνθρωποι αλλά οι αναγκαίες «ισορροπίες» για τις άρχουσες τάξεις.

Το σχέδιο τους είναι διαποτισμένο από πάνω μέχρι κάτω με τέτοιες διαιρετικές διατάξεις που θα σπρώχνουν τον κόσμο να οχυρωθεί εθνικά μέσα στη δική του κοινότητα. Ενισχύει έτσι τα τείχη του εθνικισμού που μετά τις 23 του Απρίλη έπαθαν μια μεγάλη ρωγμή. Ήδη έχουμε δει τα πρώτα σημάδια μιας αναβίωσης του εθνικισμού και στις δυο πλευρές.

«Ενδοτικοί» εθνικιστές

Οι υποστηρικτές του Σχεδίου Αναν κατηγορούν όσους αντιτίθενται σε αυτό ότι παίζουν το παιχνίδι του εθνικισμού. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι οι πολιτικές ηγεσίες των κομμάτων που απορρίπτουν το σχέδιο γιατί «είναι ετεροβαρές υπέρ Τουρκίας», το κάνουν γιατί θέλουν μια πιο «ελληνική» λύση. Μερικοί μάλιστα από αυτούς θα ήθελαν αν ήταν δυνατό να εξαφανίσουν τους Τουρκοκύπριους από το νησί. Όσοι υποστηρίζουν το σχέδιο όμως δεν σημαίνει με κανένα τρόπο ότι είναι διεθνιστές ή περισσότερο δημοκράτες απέναντι στους τουρκοκύπριους. Κάθε άλλο, στη πλειοψηφία τους είναι και αυτοί εθνικιστές, απλά είναι οπαδοί του «ρεαλισμού» που αναγνωρίζουν ότι σήμερα δεν μπορούμε να νικήσουμε τον εχθρό γι αυτό θα πρέπει να κάνουμε υποχωρήσεις για να περισώσουμε ότι μπορούμε περισσότερο από τα ελληνοκυπριακά συμφέροντα.

Η όλη επιχειρηματολογία τους δεν στηρίζεται στο ότι πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι έχουν και οι Τουρκοκύπριοι δικαιώματα στο νησί και πρέπει να τα ασκούν ελεύθερα και ισότιμα αλλά στο ότι δεν μπορούμε να κάνουμε αλλιώς αφού προηγήθηκε η ήττα του '74 και τώρα πληρώνουμε το κόστος. Γι αυτό όλοι επαναλαμβάνουν φράσεις όπως «οδυνηρός συμβιβασμός» και μας προειδοποιούν για πιθανές συνέπειες αν δεν ψηφίσουμε *ναι*.

Δεν είναι τυχαίο εξάλλου που όλοι αυτοί δεν κατάγγειλαν ποτέ το εμπάργκο εναντίον των τουρκοκυπρίων, δεν οργάνωσαν ποτέ καμιά καμπάνια ενάντια στους εξοπλισμούς ή

τους S-300, και σε όλες σχεδόν τις περιπτώσεις που η κόντρα με τον εθνικισμό της πλευράς μας, έφτασε σε ανοικτή σύγκρουση, ήταν τουλάχιστον απόντες.

Υπάρχουν ακόμη και εκείνοι, που υποστηρίζουν ότι έτσι και αλλιώς όλα τα σχέδια και οι συμφωνίες θα είναι ιμπεριαλιστικές αφού ζούμε στον καπιταλισμό, οπότε δεν έχουμε και πολλές επιλογές, ή θα πάμε με τους ιμπεριαλιστές ή θα πάμε με τους εθνικιστές. Αυτή η αντίληψη, στις περισσότερες περιπτώσεις κρύβει ένα συγκαλυμμένο εθνικισμό που λεει, ας μη χάσουμε σήμερα την ευκαιρία να πάρουμε πίσω όσα μπορούμε και βλέπουμε για το μέλλον. Στην καλύτερη περίπτωση είναι μια αντίληψη που δεν έχει καμιά εμπιστοσύνη στο κίνημα ότι μπορεί να είναι ένας αποφασιστικός παράγοντας στις πολιτικές εξελίξεις. Είναι μια αντίληψη που ενώ μιλά στο όνομα της εργατικής τάξης και του κινήματος ξεχνά τις δυνατότητες του κινήματος αλλά και τις επιτυχίες του. Ξεχνά ότι ήταν αυτό το κίνημα που ανάγκασε τον Ντεκτάς να ανοίξει τα σύνορα και το τι ακολούθησε. Ότι είναι αυτό το κίνημα που έδωσε ένα χαστούκι στον Ντεκτάς στις εκλογές του περασμένου Δεκέμβρη. Ξεχνά ότι ήταν οι 100,000 διαδηλωτές έξω από το τουρκικό κοινοβούλιο που ανάγκασαν τον Ερτογάν να πει όχι στο Μπους που ήθελε να χρησιμοποιήσει τις βάσεις στην Τουρκία για να κτυπήσει το Ιράκ. Ξεχνούν τις μεγαλειώδεις διαδηλώσεις ενάντια στον πόλεμο και τα ιμπεριαλιστικά σχέδια του Μπους σε ολόκληρο το κόσμο. Ξεχνά την εκπληκτική ανατροπή στις πρόσφατες ισπανικές εκλογές και τη συντριβή του Αθνάρ που ήταν ο πιστότερος σύμμαχος των Μπους και Μπλερ.

Το δίλημμα με τους εθνικιστές ή τους ιμπεριαλιστές, είναι ψεύτικο. Ούτε με τους εθνικιστές ούτε με τους ιμπεριαλιστές, με το κίνημα. Όλος αυτός ο κόσμος που δηλώνει όχι στο σχέδιο Ανάν που ξεπερνά το 80% δεν σημαίνει ότι αντιδρά στο σχέδιο Αναν επειδή θέλει ένα πιο «ελληνικό» σχέδιο. Ένα σημαντικό κομμάτι από αυτό τον κόσμο, κυρίως από την αριστερά αντιδρά επειδή φοβάται ότι μπορεί στο τέλος να έχουμε μια επανάληψη

του παρελθόντος με τους πολέμους, τις σφαγές και τους πρόσφυγες. Αντιδρά επειδή δεν έχει καμιά εμπιστοσύνη στους αγγλοαμερικάνους ότι θα φέρουν την ειρήνη στη Κύπρο, επειδή δεν θέλει τις βάσεις, επειδή δεν πείθεται από την Ευρώπη του κεφαλαίου, του πολέμου και του ρατσισμού, επειδή δεν εμπιστεύεται τους υποκριτές πολιτικούς ηγέτες, που μέχρι χθες του σέρβιραν εθνικιστικά και πολεμοκάπηλα συνθή*ματα και* σήμερα παριστάνουν τα περιστέρια της ειρήνης και τους αγγέλους της συμφιλίωσης, και της επαναπροσέγγισης.

Δεν πρέπει να χαρίσουμε όλον αυτόν τον κόσμο στους εθνικιστές. Μπορούμε και πρέπει να τον κερδίσουμε σε ένα αντιιμπεριαλιστικό και διεθνιστικό όχι. Ένα όχι που να στρέφεται πρώτα και κύρια ενάντια στους εθνικιστές, ενδοτικούς και απορριπτικούς της δικής μας πλευράς, που να πιέζει για παραχωρήσεις στην άλλη πλευρά, που να προωθεί τη συμφιλίωση και συνεργασία των απλών ανθρώπων των δύο πλευρών.

Παράθυρο για κοινή δράση;

Τέλος υπάρχουν και εκείνοι που πιστεύουν ότι το σχέδιο Ανάν ανοίγει ένα παράθυρο για κοινή δράση και συνεργασία των απλών ανθρώπων των δύο πλευρών και εξελικτικά μέσα από αυτό θα φτάσουμε σε κάτι καλύτερο. Οι υποστηρικτές αυτής της άποψης υποτιμούν όχι μόνο τον ιμπεριαλιστικό χαρακτήρα του σχεδίου αλλά και τον ιμπεριαλιστικό χαρακτήρα της σύγκρουσης στην ίδια την Κύπρο. Αγνοούν τους ανταγωνισμούς και τις συγκρούσεις των αρχουσών τάξεων των δύο πλευρών για έλεγχο του νησιού, που ήταν η βασική αιτία που οδήγησε στους πολέμους και τις συγκρούσεις. Αυτή η σύγκρουση δεν σταμάτησε ποτέ. Ο πόλεμος, άλλοτε με στρατιωτικά και άλλοτε με πολιτικά και οικονομικά μέσα συνεχίστηκε αμείωτος όλα αυτά τα χρόνια. Δεν πρέπει να τους έχουμε καμιά εμπιστοσύνη ότι «έμαθαν» από τα λάθη του παρελθόντος. Δεν πρόκειται για «λάθη» αλλά για συγκροτημένη και μελετημένη πολιτική που εφάρμοσαν για να εξασφαλίσουν

τα δικά τους συμφέροντα εναντίον της άλλης πλευράς. Εξάλλου η ίδια η διαδικασία των διαπραγματεύσεων και οι διπλωματικές μανούβρες και τρικλοποδιές που χρησιμοποιεί ακόμη και σήμερα ο ένας εναντίον του άλλου είναι η καλύτερη απόδειξη για τις διαθέσεις που έχουν.

Με αυτές τις προϋποθέσεις είναι πιο πιθανό με το σχέδιο Ανάν να ανοίξει η πόρτα για να ξαναγυρίσ*ουμε σε* ψυχροπολεμικές εποχές και στην κυριαρχία του εθνικισμού παρά σε μια περίοδο ειρηνικής συνεργασίας και συνεννόησης μεταξύ των δύο πλευρών.

Ακόμη με βάση το σχέδιο Ανάν προβλέπεται ότι θα συνεχίσουν να υπάρχουν περιορισμοί όχι μόνο στην εγκατάσταση, αλλά και στη διακίνηση ανάμεσα στα δύο συνιστώντα κράτη της Ενωμένης Κυπριακής Δημοκρατίας. Θα υπάρχει κόσμος που δεν θα επιτρέπεται να πάει στην άλλη πλευρά ενώ η διαδικασία για επιστροφή των προσφύγων θα πάρει πολλά χρόνια. Όλα αυτά βέβαια προϋποθέτουν ότι θα υπάρχουν σημεία ελέγχου για να επιτηρούν την εφαρμογή αυτών των περιορισμών.

Δεν εξαρτάται λοιπόν από το σχέδιο Ανάν η ύπαρξη κοινής δράσης ελληνοκυπρίων και τουρκοκυπρίων εργαζομένων. Δεν εξαρτάται καν από το αν θα ζούμε και θα δουλεύουμε μαζί. Αυτό από μόνο του δεν είναι αρκετό. Εξαρτάται από το αν υπάρχουν εκείνες οι πολιτικές δυνάμεις που μπορούν να πάρουν πρωτοβουλίες που ενώνουν τους απλούς ανθρώπους των δύο πλευρών και να οργανώσουν αυτή τη κοινή δράση.

Κοινή δράση

Η δυνατότητα για τέτοιες πρωτοβουλίες και κοινή δράση σήμερα είναι μεγαλύτερη παρά ποτέ. Και οι τουρκοκύπριοι έχουν παρόμοιες ανησυχίες και φοβούνται μήπως με τη νέα διευθέτηση καταλήξουμε σε επανάληψη του παρελθόντος. Μπορεί να φαίνεται ότι δέχονται το σχέδιο Ανάν, αλλά αυτό οφείλεται στο ότι δεν τους δόθηκε οποιαδήποτε εναλλακτική

επιλογή. Αντίθετα βρίσκονται συνέχεια κάτω από την απειλή να χειροτερέψει η θέση τους αν η ελληνοκυπριακή πλευρά ενταχθεί στην Ε.Ε. χωρίς αυτούς.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι θα προτιμούσαν μια διευθέτηση *που* δεν θα είχε μέσα τις βάσεις, τη στρατιωτική χρήση του νησιού, που θα έδινε τη δυνατότητα στους απλούς ανθρώπους να είναι οι ίδιοι που θα αποφασίσουν για τη μοίρα τους και όχι κάποιοι υψηλοί επιδιαιτητές, που δεν θα ήταν αποτέλεσμα εκβιασμών και πιέσεων. Θα προτιμούσαν μια διευθέτηση με πραγματικά ελεύθερη επικοινωνία και συνεργασία.

Η πραγματική αγωνία τους είναι μήπως η «άλλη» πλευρά χρησιμοποιήσει αυτές τις ελευθερίες, και την οικονομική και πολιτική υπεροχή της, για να τους επιβάλει τη θέληση της όπως έκανε στο παρελθόν. Αυτό όμως δεν εξασφαλίζεται ούτε με εγγυήσεις των μητέρων πατρίδων, όπως φάνηκε από το παρελθόν, ούτε από την Ε.Ε. που έχει στηρίξει και τροφοδοτήσει όλους τους πολέμους ακόμη και μέσα στην ίδια την Ευρώπη. Η μόνη εγγύηση και ασφάλεια που μπορεί να υπάρξει είναι η αντίσταση του κινήματος μέσα στην ίδια την Κύπρο, την Ελλάδα και την Τουρκία, ενάντια στον εθνικισμό.

Αυτή είναι και η μεγάλη διαφορά του σήμερα από το 1960. Τότε δεν υπήρχε κανένα τέτοιο κίνημα. Και στις δυο πλευρές οι *εθνικι*στές ήταν κυρίαρχοι. Η αριστερά τούς ακολούθησε και επέτρεψε να γίνουν σφαγές, εθνικά ξεκαθαρίσματα και να κυριαρχήσει το μίσος και η καχυποψία ανάμεσα στους απλούς ανθρώπους των δυο πλευρών. Σήμερα υπάρχει η δυναμική ενός κινήματος που επέβαλε το άνοιγμα των συνόρων, που έκανε τις πολιτικές ηγεσίες και των δυο πλευρών να τρέχουν να το μαζέψουν γιατί ξεπέρασε κατά πολύ τα όρια ασφαλείας που επέβαλαν οι ίδιοι και έχασαν τον έλεγχο πάνω του.

Σήμερα υπάρχει ακόμη ένα παγκόσμιο κίνημα που αντιστέκεται στα σχέδια των ιμπεριαλιστών σε ολόκληρο τον κόσμο. Που αντιστέκεται στις πολεμικές εκστρατείες των Μπους και Μπλερ, στους G8, στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, στην

Ε.Ε. του κεφαλαίου, του πολέμου και του ρατσισμού. Ένα κίνημα που πέρυσι στις 15 του Φλεβάρη κατέβασε *στους* δρόμους 30 εκατομμύρια διαδηλωτές, σε μια παγκόσμια διαδήλωση ενάντια στον πόλεμο στο Ιράκ. Που συντονίζεται μέσα από το Ευρωπαϊκό και το Παγκόσμιο Κοινωνικό Φόρουμ.

Η αντίσταση στα σχέδια των ιμπεριαλιστών στη Κύπρο είναι μια μάχη που τη δίνουμε μαζί με αυτό το κίνημα.

Το πραγματικό δίλημμα δεν είναι το ναι ή το όχι στο δημοψήφισμα για το σχέδιο Ανάν αλλά αν θέλουμε πραγματικά την ειρήνη και τη δημοκρατία στη Κύπρο ή αν βάζουμε όρους και προϋποθέσεις για να τα δεχτούμε. Το πραγματικό ερώτημα *για* τους ελληνοκύπριους είναι αν αναγνωρίζουν στους τουρκοκύπριους το δικαίωμα να αποφασίσουν οι ίδιοι αν θέλουν και με ποιο τρόπο να ζήσουμε μαζί. Δεν υπάρχει ειρηνική συνύπαρξη με το ζόρι, με εκβιασμούς και απειλές. Αν οι ελληνοκύπριοι υποστηρικτές του σχεδίου Ανάν αφιέρωναν το μισό χρόνο και τη μισή προσπάθεια που κάνουν σήμερα για να προβάλλουν το σχέδιο, στον αγώνα ενάντια στο εμπάργκο, ενάντια στους εξοπλισμούς και τον ελληνοκυπριακό εθνικισμό, ενάντια στους ιμπεριαλιστές και τις βάσεις, θα είχαν προσφέρει πολύ μεγαλύτερη υπηρεσία στη προσπάθεια για συμφιλίωση και ενότητα των απλών ανθρώπων των δυο πλευρών και στη προσπάθεια για μια πραγματικά δημοκρατική και ειρηνική διευθέτηση του Κυπριακού.

Γι αυτό και το όχι στο σχέδιο Ανάν δεν πρέπει να το βλέπουμε απλά σαν την απάντηση στο δημοψήφισμα αλλά σαν μέρος μιας συνολικότερης προσπάθειας για το κτίσιμο ενός τέτοιου κινήματος επαναπροσέγγισης. Υπάρχει κόσμος που λέει όχι στην επιδιαιτησία των αμερικανών, που λέει όχι στην παρέμβαση των «μητέρων πατρίδων», που λέει όχι στις βάσεις, στη στρατιωτική χρήση του νησιού μας, που λέει όχι στην ένταξη στην Ε.Ε., πού θέλει μια πραγματικά ισότιμη και ειλικρινή αντιμετώπιση των απλών ανθρώπων της άλλης πλευράς. Μπορεί κάποιοι από αυτούς να θέλουν να ψηφίσουν

ναι στο δημοψήφισμα αλλά είναι έτοιμοι να δράσουν σε σχέση με αυτά που διαφωνούν.

Εκείνο που χρειάζεται είναι κάποιος να πάρει πρωτοβουλίες και να οργανώσει τη κοινή δράση ενάντια σε όλ' αυτά. Κοινή δράση που να στρέφεται ενάντια στον εθνικισμό και στις άρχουσες τάξεις και των δύο πλευρών. Κοινή δράση που να μας συνδέει με το παγκόσμιο κίνημα που αντιστέκεται στα σχέδια των ιμπεριαλιστών. Ένα τέτοιο κίνημα βέβαια δεν μπορεί να κτιστεί άμα ξεκινά από το ναι στα σχέδια των ιμπεριαλιστών για τη Κύπρο. Αντίθετα χρειάζεται ένα δυνατό, διεθνιστικό όχι από τους υποστηρικτές της ειρήνης και στις δύο πλευρές.

Δεν είναι ουτοπία ένα τέτοιο κίνημα. Ήδη κάποια πρώτα δείγματα μιας τέτοιας προσπάθειας τα είδαμε τα τελευταία χρόνια, και ιδιαίτερα μετά το άνοιγμα των συνόρων. Το *πανσυνδι*καλιστικό φόρουμ ήταν μια σωστή πρωτοβουλία αν και σήμερα είναι αδρανοποιημένο εξαιτίας του ότι ελέγχεται από τα αριστερά κόμματα που συγκυβερνούν και στις δύο πλευρές. Θετικές είναι και άλλες δικοινοτικές εκδηλώσεις που οργανώνουν νεολαιίστικες, γυναικείες, πολιτιστικές και άλλες οργανώσεις. Πολύ σημαντικές ήταν και οι εκδηλώσεις που οργάνωσε η «*Δικοινοτική Πρωτοβουλία Ενάντια στον Εθνικισμό και τον Πόλεμο*» πέρυσι το καλοκαίρι όπως τα κοινά μνημόσυνα για τα αθώα θύματα, Τουρκοκύπριους και Ελληνοκύπριους, των πολέμων στη Κύπρο, στο κοιμητήριο Κωνσταντίνου και Ελένης και στη Μουράταγα. Όπως ήταν το κάμπινγκ ειρήνης στο Λιμνίτη, η κοινή διαδήλωση ενάντια στις βάσεις και τις κεραίες στο Ακρωτήρι, η συμμετοχή στη παγκόσμια αντιπολεμική διαδήλωση στις 20 Μάρτη.

Σε μια τέτοια προοπτική είναι που πρέπει να στραφούμε και να συντονιστούμε έλληνες και τούρκοι, αν θέλουμε να εξασφαλίσουμε την ειρήνη στο νησί και να κτίσουμε τις προϋποθέσεις για να ξεφορτωθούμε οριστικά όλους αυτούς

που προκαλούν τους πολέμους, τις καταστροφές, τα εθνικά ξεκαθαρίσματα, τη φτώχια και την καταπίεση.

Η Εργατική Δημοκρατία είναι δεσμευμένη σε μια τέτοια προσπάθεια και έχει πάρει την πρωτοβουλία για τη συγκρότηση μιας διεθνιστικής πλατφόρμας οργανώσεων και ακτιβιστών και από τις δύο πλευρές με στόχο την παρέμβαση στις πολιτικές εξελίξεις γύρω από το κυπριακό, αλλά και ευρύτερα για το κτίσιμο μιας αντι-ϊμπεριαλιστικής και αντικαπιταλιστικής αριστεράς και καλεί όσους βλέπουν σε μια τέτοια κατεύθυνση να το κάνουμε μαζί.

Απρίλης 2004

Εργατική Δημοκρατία
www.workersdemocracy.net

e-mail: wd@workersdemocracy.net

Τηλ:

Ne emperyalistlerle - Ne milliyetçilerle

Anan Planı'na enterasyonalist bir hayır

En iyi "çözüm": Yeniden yakınlaşma hareketi

Beşinci ve nihai Annan planı çoğu Kıbrıslırum ve Yunanlı siyasi liderler tarafından "dengesiz ve Türk tezlerinin lehine" bir plan olarak nitelendirilmiştir. Hatta "uluslararası faktör" Türkiye'nin tarafını tutmakla ve Yunan tarafına planı kabul etmesi için baskı yapmakla suçlanmaktadır.

Kıbrıs sorununa müdahale eden büyük ve küçük çeşitli güçlerin baskı ve tehditleri, hiç şüphe yoktur ki, hedeflerinin, bu girişimin başlangıcından itibaren kendi çıkarlarına hizmet etmek olduğunu göstermektedir. Ancak diğer yandan beşinci Annan planı hiçbir şekilde, Kıbrıslırum milliyetçilerin göstermeye çalıştıkları gibi "Türk tezlerinin lehine dengesiz" bir plan değildir. Tam tersine Rum tarafının isteklerinin çoğuna cevap vermektedir. Savaş ve işgalden otuz yıl sonra, işgalcinin bu kadar çok şeyi iade ettiği belki de tarihte ilk kez görülmektedir. Kıbrıs Rum egemen sınıfı onca şeyi geri almayı ve Kuzey'de yeniden söz hakkına sahip olmayı en cesur rüyalarında bile görmeyi bekleyemezdi.

Referandumda "evet" ya da "hayır" dememizin kriteri, planın Rum tezlerine ne denli cevap verdiği olsaydı, gözümüzü kırpmadan "evet" derdik.

Ancak kriterimiz bu mu olmalıdır? Savaşsız, ayrımcılıkların yapılmadığı, yoksulluk ve baskıların olmadığı bir toplum için mücadele verenler için kriterler, bizim tarafımızın ulusal kazanımları değil, başka şeyler olmalıdır. Planın neye hizmet ettiğine bakmalıyız. Adada barış ve demokrasiyi garanti altına alıyor mu, yoksa geçmişte yaşanan milliyetçi patlamalar, savaşlar ve soğuk savaşın zıtlaşmaları yeniden mi yaşanacaktır?

Emperyalistlerin planları

Kıbrıs sorununa ilişkin son gelişmelerin, Kıbrıs'taki iki tarafça, anlaşmazlıklarına kabul edebilecekleri bir çözümü bulmak için iyi niyetli çabalarla değil, BM'i ve Kofi Annan'ı denetleyebilen ABD tarafından başlatıldığı herkesçe bilinmektedir. Irak'ı, ve Afganistan'ı kana bulayan, Filistinliler'i yok edebilmesi için Şaron'a arka çıkan Bush'un, ansızın barış güvercini kesildiğini ve Kıbrıs'ta barış ve demokrasi için, Kıbrıslırumlar'la Kıbrıslıtürkler'in birliği için çalıştığını düşünmek saflık olurdu. Kesinlikle hayır. Kıbrıs sorununa ilgileri, Orta Asya petrollerini kontrol altına almaya ilişkin planları ve ABD'nin dünyanın tek süper gücü olarak yerini daha da sağlamlaştırması noktasından başlamaktadır. Bu planların bir kısmı Irak savaşına ilişkindir ve Annan planının, bu savaşın hazırlık çalışmaları ile aynı dönemde ortaya çıkması tesadüf değildir.

Irak'ta karşılaştıkları direnişle ve başka ülkelerle ilişkilerinde ortaya çıkan sorunlar ABD'yi planlarında değişiklik yapmak zorunda bırakmıştır. Bu 13.3.2004 tarihli "Yatırımcının Dünyası" gazetesine göre, *"Büyük Orta Doğu projesi ile olduğu kadar, Yeni Avrupa stratejisi ile de bağlantılıdır. Kıbrıs sorunu Orta Doğu'da bir deneydir ve bu sorunun çözümü bölgede uzun yıllardır devam eden anlaşmazlıkların çözümlenmesinin başlangıcını teşkil etmektedir."* Moritanya'dan başlayıp Afganistan'a uzanan ve Kıbrıs'ın yanı sıra, Türkiye, Irak, Suriye, İsrail ve başka ülkeleri de kapsayan dev stratejik ve ekonomik öneme sahip bir bölge. Ancak anlaşıldığı kadarıyla, bu planlar da tepkiyle karşılanmaktadır, bu yüzden de bölgede bir pilot uygulama işlevini yerine getirecek şekilde, Kıbrıs sorununun ne pahasına olursa olsun çözümünü istemektedirler.

Zaten Amerikalıların kendileri de bunu açık bir şekilde ifade etmektedirler. Geçen Mart ayı başında ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Mark Grosman "Büyük Orta Doğu turu" olarak adlandırılan gezisinden önce, ABD'de yaşayan Rumlara yönelik olarak yaptığı konuşmasında *"Kıbrıs sorununun çözümü*

ABD'nin ulusal çıkarları açısından yaşamsal öneme sahiptir" demişti.

Tabii ki ABD'nin çıkarları için "yaşamsal öneme" sahip olan şey, Kıbrıs'ta barışın, demokrasinin ve adaletin egemen olması değil, bölgeyi denetimleri altına almak için şart olan, iki temel müttefiki Türkiye ile Yunanistan'ın işbirliklerini ve ilişkilerindeki istikrarı sağlamaları ve bunun yanı sıra adayı "batmayacak bir uçak gemisi" olarak kullanabilmeleri için, adadaki varlıklarını ve kontrollerini garanti altına almaktır. Amerikalıların Kıbrıs sorununa müdahalesi bu perspektifi hedeflemektedir ve Annan planının hizmet ettiği temel ve birincil amaç da budur. Bu nedenle de, planın pek çok noktası iktidar ile toprağın iki taraf arasında "adil ve dengeli" bir biçimde paylaştırılması ile ilgilidir.

Plan iki taraf arasında var olan bugünkü güç dengelerini yansıtan bir uzlaşmadır. Kıbrıs Rum egemen sınıfı 1974 yılında, savaşı, Kıbrıslıtürkler üzerindeki egemenliğini ve adanın önemli bir bölümünü kaybetti. Kıbrıslıtürkler ve Kıbrıs Türk egemen sınıfı 1974'ten bugüne kadar devam etmekte olan ekonomik ve siyasi savaşı kaybetmişlerdir. Plan bu gerçeklikleri yansıtmakta ve bu "dengeleri" korumaktadır.

Bu "dengeler" onlarca yıldır adayı denetimlerine almak için çatışmakta olan ve diğeri karşısında kendi çıkarları yönünde "denge" sağlamaya çalışan iki tarafın egemen sınıflarını ilgilendiriyor olsa da, bu çatışmaların ve savaşın bedelini ödemiş olan iki tarafın sıradan insanlarını ilgilendirmemektedir. Kıbrıs sorununa taraf olan egemen sınıfların çıkarlarını "dengeleyen", her iki tarafın sıradan insanlarının beklentilerini ve haklarını feda eden ve gelecekte yeni zıtlaşmaların ve çatışmaların koşullarını yaratan böylesi bir çözümün bedelini ödeyecek olanlar bu sefer de onlardır.

Plan Kıbrıslırum ve Kıbrıslıtürk liderler arasında makamların ve yetkilerin paylaştırılmasını ve bu ince "dengelerin" oluşturulmasını detaylı bir şekilde öngörürken, sıradan insanlar için on binlerce yeni göçmen, iç sınırlar ve ayırım çizgilerinin ve

ayırımcılıkların kalıcılaşmasını öngörmektedir. Pratikte sıradan insanlar arasında bile zıtlaşmalara ve çatışmalara yol açabilecek belirsizlikleri ve soru işaretlerini taşıyan bir dizi maddeyi içermektedir.

Elbette adaya müdahale eden büyük ve küçük emperyalist güçlerin çıkarları için farklı yorumlara yol açabilecek ya da soru işaretleri taşıyabilecek hiçbir nokta içermemektedir. "Ana vatanlar" adada askeri varlıklarını devam ettirmenin yanı sıra, müdahale etme haklarını da koruyacak, aynı zamanda "hediyelerini" de alacaklardır. Türkiye Avrupa Birliği'ne girebilmek için net bir şekilde Yunanistan'ın ve Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin desteğini alacak, Yunanlı kapitalistler ise Türkiye'nin "Avrupa'daki yerini" sağlama almak isteyen Türkiye'nin sürekli olarak bazı karşılıklar vermek zorunda kalacağı uzun süreli bir dönem için yatırım yapmaktadırlar. Ancak en iyi "hediyeleri" Amerikalılar ve İngilizler almaktadırlar. Üslerini , casusluk istasyonlarını güvence altına alıyorlar ve ihtiyaçları olan tüm kolaylıkları elde ediyorlar. Üstelik de bu kez bunları referandumlarla sağlamış oluyorlar. Hatta, özünde AB'ye katılımı isteyip istemediği halka hiç sorulmayacağı için, Avrupa Birliği'ne giriş de şantajcı bir biçimde dayatılmış oluyor. Aralarından bazılarını kabul edip etmemenizden bağımsız olarak, bütün bunlar bir paket haline getirilerek, referandumlarda cevap vermeniz üzere önünüze konuluyor. Onlar, ada insanlarının barış ve bir arada yaşama arzularını kullanarak, bu paketle birlikte kendi emperyalist planlarını da kabul ettirmeye çalışıyorlar.

Planda "değişiklikler"

Yaratıcılarının müzakere edilemez olarak niteledikleri Annan planının özü ve "felsefesi" budur. "ABD'nin yaşamsal öneme sahip çıkarlarına" hizmet edecek bir şekilde Kıbrıs sorununun süratle "çözümü" hedeflenerek, iki tarafın egemen sınıfları arasındaki dengeler korunmaya çalışılmaktadır. Bu "çözümün" yine milliyetçi kini besleyen bir zıtlaşmaya dönüşmek için bütün

önkoşullara sahip olup olmaması ya da binlerce Kıbrıslırum, Kıbrıslıtürk sıradan yurttaşın ya da Türk göçmenin bir yeni nüfus göçünün bedelini ödeyip ödemeyecekleri, evlerinden olup olmayacakları onları ilgilendirmemektedir. Onlar için ada üzerinde yaşayan insanlar sadece sayılardan ve istatistik verilerden ibarettir. Bu tamamen emperyalist ve bölücü bir felsefedir.

Papadopulos'un önerdiği değişiklikler bu felsefeye karşı değildir ve kendisinin iddia ettiği gibi planı yaşayabilir ve işlerliği olacak bir hale getirme hedefini de gütmemektedir. Papadoplulos'un hedefi planı Kıbrıs Rum tarafının çıkarlarına daha fazla cevap verecek bir yapıya kavuşturmaktır. Aynı şekilde Erdoğan ve Talat'ın önerdikleri değişikliklerin hedefi de planı Türk tarafının çıkarlarına daha uygun bir hale getirmektir.

Her iki tarafın da daha fazla avantaj sağlama çabaları bizi hiçbir yere vardırmaz. Rum çıkarlarını daha fazla gözeten bir plan istemiyoruz. Tam tersine biz Kıbrıslırumlar, hükümetimizden 1974'ten önceki yıllarda Kıbrıslıtürklere yapmış olduklarımızdan dolayı, onlara daha fazla şey verilmesini istemeliydik. 1974 savaşında Kıbrıs Rum egemen sınıfının yenilen taraf olması, masum bir kurban olduğu anlamına gelmez. O zamana kadar Kıbrıslıtürkleri ezen, katleden, yerlerinden eden onlardı.

Bu nedenle biz, hedeflerine ulaşması için hükümetimizi destekleme yerine, Kıbrıs'taki savaş ve felaketlerde onların taşıdıkları sorumlulukları ortaya koymalıyız.

Kıbrıslıtürklerin aleyhine ekonomik, politik, hatta kültürel ambargoyu dayattığı ve sadece kendisine daha fazla talepte bulunma olanağını verecek şekilde demografik dengenin sağlanması için (yerleşikler adını verdiği) Türk göçmenlerin kovulmasını, bu yoksul insanların yerlerinden edilmesini talep ettiği bir anda insan haklarından, demokratik duyarlılıklardan ve iyi niyetten söz eden iki yüzlü beyanlarını kınamalıyız

Eğer iki tarafın liderleri, kendilerinin söyledikleri gibi, iyi niyetli ve samimi olsalardı, Kıbrıs sorununun barışçıl ve demokratik bir şekilde çözülmesi hedefiyle anlaşma ve işbirliği yolları bulmak için hiçbir ana vatana ya da hiçbir hakeme ihtiyaçları olmazdı. Üslerin kapatılması, Kıbrıs'ın askeri amaçla kullanılmasının yasaklanması, hatta Kıbrıs sorunun çözümünden sonra, her iki tarafın egemen sınıflarının ve sürece yukarıdan bakan büyük emperyalist güçlerin bugün dayatmaya çalıştıkları ikilemler ve şantajlar olmadan, Avrupa Birliği'ne girip girmeme konusunda ortak bir referandum yapılması gibi, iki tarafın insanlarını birleştiren ortak taleplerde anlaşabilirlerdi. Ada insanlarının çıkarlarıyla ilgileniyor olsalardı, onların sesine kulak verebilir, özellikle 23 Nisan sonrasında ifade ettikleri arzularını dinleyebilirlerdi.

Bugün iki tarafta da, emperyalizme ve üslere karşı olduklarını, iki toplum arasında işbirliği, barış ve karşılıklı saygıdan yana olduklarını ilan etmiş olan sol partiler hükümette bulunuyor. Ancak bu tezlerini öne çıkarmak yerine, kendi taraflarının ulusal taleplerinin güvence altına alınmasına yardımcı olmalarını ümit ederek emperyalistlerin desteğini kazanmak için susuyorlar. İşbirliği ve birbirlerine karşılıklı olarak anlayış göstermek yerine, kendi taraflarının lehine daha fazla kazanç sağlamak için birbirleriyle çatışıyorlar. Daha da kötüsü, gelecekte ortaya çıkabilecek olası bir çatışma durumunda güçlü olan taraf olmayı güvence altına almaya çalışıyorlar. (Bu nedenle, yeni devletin egemenliğinin nereden kaynaklandığı konusunda bu kadar gürültü koparılıyor. Çünkü gelecekte bir çatışma ortaya çıkması ve Kıbrıs Türk kurucu devletinin ayrılması durumunda uluslararası kimliğe sahip olup bağımsız bir devlet olarak tanınıp tanınmayacağı buna bağlıdır. Bu yüzden, gelecekte bu anlaşmayı değiştirebilmeleri için, "Avrupa müktesebatı" denilen çerçeveye aykırı, kalıcı derogasyonların olmaması için bu kadar gürültü koparılmaktadır.Tabii ki bu arada bu "müktesebata" aykırı olan kalıcı derogasyonu oluşturan üslerden hiç söz edilmemektedir.)

Böylesi bir niyetle ne tür çözüm olursa olsun bundan öncesinde ulaştıklarından daha iyi bir sona ulaşılmayacağı aşikardır. Planın Kıbrıs Rum toplumundaki en koyu savunucuları bile anlaşmanın imzalanmasından sonra da yapılabilecek değişikliklerden söz etmektedirler. Tabii ki bunu gündeme getirirken anlaşmanın daha "yaşayabilir ve işlerliği olacak hale gelmesi" ihtiyacından ve bunun yapılabilmesi için de Kıbrıslıtürklerin de bunu kabul etmelerinden söz etmektedirler. Zürih anlaşmalarını değiştirebilmek için 1960-63 döneminde de benzer argümanları kullandıklarını ve bunların sonucunda çatışmalara varıldığını unutmaktadırlar. Kıbrıslıtürklerin onayını sağlamak için o zaman da çaba sarf etmişlerdi. Ancak başaramayınca Yorgacis'in bilinen "Akritas" planını dayatmak suretiyle şiddet kullanarak değişiklikleri sağlamışlardı. Bugünkü gelişmelerde de aynı unsurlar başrolü oynamaktadırlar: Denktaş, Papadopulos, Kliridis, Türk ve Yunan hükümetleri, ABD ve İngiltere'nin, Kıbrıs sorununu yaratan ve bunca yıldır yaşatanların, şimdi bu sorunu barışçıl ve demokratik bir biçimde çözebileceklerine hiçbir şekilde inanmamalıyız.

Planın destekçileri geçmişte yaşananların bugün Avrupa Birliği çerçevesi içerisinde tekrarlanamayacaklarını ve AB'ye katılımın katalizör rolü oynayacağı iddiasını öne sürmektedirler. Buna rağmen, "Avrupa Birliği'ne katılım olmadan bu planın yıkıcı" olacağını kendileri de kabul etmek zorunda kalıyorlar. Ancak Avrupa Birliği yeni bir yıkımı engelleyebilir ve adada barışı ve demokrasiyi garanti altına alabilir mi? Avrupa Birliği üyesi olan Yunanistan ile Türkiye'yi bir kayalık yüzünden savaşın eşiğine vardıran Kardak krizinin üzerinden çok fazla zaman geçmiş değil. Bunların yanı sıra, Annan planının uluslararası siyasi rekabette ilk kez olarak ortaya çıkan orijinal bir plan olmadığını da unutmamak gerekir. Emperyalistlerin "yaşamsal çıkarlarına" hizmet etmek için, çatışan iki taraf arasında, ülkeyi ve iktidarı "dengeli" bir şekilde paylaştıran benzeri planlar, Avrupa Birliği, NATO ve Birleşmiş Milletler

Örgütü'nün garantisi ile Bosna, Kosova, Filistin ve Lübnan gibi başka ülkelerde de uygulanmıştır. Adı ister Avrupa Birliği, ister NATO, ister Birleşmiş Milletler olsun, emperyalistlerin garantilerinin ne denli güvenilir olduğunu görmek için bu bölgelerde bugün neler olup bittiğine bir göz atmak yeterli olacaktır.

23 Nisan sonrasında yeniden yakınlaşma hareketi

Annan planı gelecekte olası zıtlaşmaların ortaya çıkmasına kapıyı açık bırakmasının yanı sıra, özellikle sınırların açılmasından sonra ifade edildiği biçimiyle yeniden yakınlaşma hareketinde de sorunlar yaratmıştır.

Geçen yıl, 23 Nisan tarihinden sonra sınırların açılmasıyla birlikte barış ve dostluk yanlısı muhteşem bir hareketin tanığı olduk. On binlerce Kıbrıslırum ve Kıbrıslıtürk resmi siyasi liderliklerinin arzularına karşın, evlerini ziyaret etmek ve düne kadar kendilerine "düşman" olan yabancılarla buluşmak için diğer tarafa geçtiler.

Orada "düşmanlar" yerine harika bir barış ve dayanışma şenliği havası içerisinde açık kapılar ve donatılmış sofralarla karşılaştılar. Sessiz ve sakin bir şekilde sohbet ettiler ve sorunlarına kendi bildikleri biçimde çözüm buldular. Kaldıkları evlerin eski sahiplerini kendileriyle birlikte yaşamaya davet ettiler. Ya yanı başlarına yeni bir ev inşa edip ya da eski evi genişletip uyumlu bir şekilde hep birlikte yaşamaya davet ettiler... İki tarafın resmi makamlarının koydukları sınırlamaları, yasakları aştılar. Bir Kıbrıslıtürk kadının evinde bulup sakladığı mücevherleri, 1974'te evinde bırakıp kaçmak zorunda kalan Kıbrıslırum kadına iade etmesi; Kıbrıslırum bir göçmenin kuzeydeki evinde yaşamakta olan Türkiyeli "yerleşik"i güneydeki evinde konuk etmesi ve bunun sonucunda her ikisinin de iki tarafın mahkemelerinde sanık durumuna düşmeleri gibi olağanüstü olaylara tanık olduk. Ancak Annan planı böylesi nezaket ve cömertliklere müsaade etmiyor. Hangi

göçmenlerin nasıl ve ne zaman köylerine dönebilecekleri konusunda kotalar, koşullar, önkoşullar ve takvimler öngörüyor. Annan ve Amerikalı hakemler için önemli olan sıradan insanların ne istedikleri değil, egemen sınıflar için gerekli olan "dengeler"dir.

Onların planı başından sonuna kadar insanları kendi toplumları içerisinde ulusal siperlere itecek bölücü düzenlemelerle doludur. Böylelikle 23 Nisan'dan sonra büyük bir darbe alan milliyetçilik surlarını güçlendirmektedir. Her iki tarafta da milliyetçiliğin yeniden canlandığının ilk işaretlerini daha şimdiden gördük.

"Teslimiyetçi" milliyetçiler

Annan planını savunanlar, buna karşı çıkan herkesi milliyetçi olmakla suçluyorlar. Planı "Türkiye'nin lehine dengesiz" olduğu için reddeden siyasi parti liderliklerinin, bunu, Rum tarafının tezlerine daha yakın bir plan istedikleri için yaptıklarından hiç kuşku yoktur. Hatta mümkün olsaydı eğer, bunlardan bazıları Kıbrıslıtürkler'i adadan yok etmeyi de isterlerdi. Ancak bu, planı destekleyenlerin enternasyonalist ya da Kıbrıslıtürklere karşı daha demokrat oldukları anlamına kesinlikle gelmez. Tam tersine, onların da çoğu milliyetçidir, sadece "realizm" taraftarı oldukları için, bugün düşmanı yenemeyeceğimizi biliyor ve uzlaşma yoluyla Kıbrıs Rum çıkarlarından kurtarılabilecek ne varsa onları kurtarmaya bakmaktadırlar.

Planı savunanların diğer argümanı ise, Kıbrıslıtürklerin adada hak sahibi olduklarını ve onları özgür ve eşit bir şekilde kullanmaları gerektiğini kabul etme noktasına değil, 1974 yenilgisini yaşamış olmamızdan dolayı bugün onun bedelini ödemekten başka çare olmadığı mantığına dayanmaktadır. Herkesin "acı verici uzlaşma" gibi ifadeler kullanması ve "evet" demediğimiz takdirde karşılaşabileceğimiz olası sonuçlar hakkında uyarıda bulunması bu yüzdendir.

Kaldı ki, onların tümünün, Kıbrıslıtürklere karşı uygulanan ambargoyu hiçbir zaman protesto etmemiş olması, silahlanmaya ya da S-300 füzelerine karşı hiçbir kampanya örgütlememiş olması ve tarafımızın milliyetçi tutumunun açık çatışma noktasına kadar vardığı durumlarda susmuş olmaları tesadüf değildir.

Bir de , ne olursa olsun, kapitalist bir sistemde yaşadığımıza göre, bütün plan ve anlaşmaların emperyalist olacağını ve bu durumda seçeneklerimizin, ya emperyalistleri ya da milliyetçileri izlemekten başka çaremiz olmadığını savunanlar var. Bu anlayış, "bugün alabileceklerimizi alma fırsatını kaçırmayalım, gelecekte de alabileceklerimizi almaya bakarız" diyen çoğu zaman üstü örtülü bir milliyetçiliği içermektedir. Bu, en iyimser yorumuyla bile, harekete hiçbir güveni olmayan, hareketin siyasal gelişmelerde belirleyici bir unsur olabileceğine inanmayan bir anlayıştır. Bu anlayış, bir yandan işçi sınıfı ve hareket adına konuşurken, bir yandan da hareketin olanaklarını ve başarılarını unutmaktadır. Bu anlayış Denktaş'ı sınırları açmak zorunda bırakanın bu hareket olduğunu ve sınırların açılmasının ardından nelerin yaşandığını unutmaktadır. Geçtiğimiz Aralık ayında yapılan seçimlerde Denktaş'a şamar vuranın bu hareket olduğunu unutmaktadır. Irak'a saldırıda Türkiye'deki üslerini kullanmak isteyen Bush karşısında Erdoğan'ı "hayır" demeye zorlayanın Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde toplanan 100.000 protestocunun olduğunu unutmaktadır. Savaşa ve Bush'un emperyalist planlarına karşı dünyanın her köşesinde gerçekleştirilen görkemli protesto gösterilerini unutmaktadır. Kısa bir süre önce yapılan son İspanya seçimlerinde meydana gelen olağanüstü değişikliği ve Bush ile Blair'in en sadık müttefiki olan Aznar'ı alaşağı eden sonucu unutmaktadır.

Milliyetçilerle ya da emperyalistlerle olmayı seçme ikilemi sahte bir ikilemdir. Ne milliyetçilerle, ne de emperyalistlerle. Hareketle. Halkın yüzde 80'inin "Annan planına hayır" demesi, onun Rum tezlerine daha yakın bir plan istediği anlamına

gelmez. "Hayır" diyenlerin özellikle solda yer alan önemli bir bölümü, sonunda planın geçmişte yaşanan savaşların, kıyımların ve göçmenliklerin yeniden yaşanmasına yol açmasından korkmaktadırlar. Amerikalılarla İngilizlerin Kıbrıs'a barış getireceklerine inanmadıkları, üsleri istemedikleri, sermayenin, savaşın ve ırkçılığın Avrupa'sı tarafından ikna olmadıkları, düne kadar karşılarına savaş yanlısı ve milliyetçi sloganlarla çıkan bugün ise barış güvercini ve dostluk ile yeniden yakınlaşma meleği kesilen ikiyüzlü siyasi liderlere güvenmediği için tepki göstermektedirler.

Bütün bu insanları milliyetçilere armağan edemeyiz. Onları anti-emperyalist ve enternasyonalist bir "hayır" ile kazanabiliriz ve kazanmalıyız. Her şeyden önce ilkin kendi tarafımızın milliyetçilerine, teslimiyetçilerine ve retçilerine karşı olan, diğer tarafa taviz vermeye zorlayan, iki tarafın insanlarının dostluğunu ve işbirliğini ileriye götüren bir "hayır" ile bu insanları kazanabiliriz ve kazanmalıyız.

Ortak eyleme kapı açıyor mu?

Bir de, Annan planının, iki tarafın sıradan insanlarının ortak eylem ve işbirliği için kapı açtığına ve bunun gelişmesi aracılığıyla daha iyi bir sonuca ulaşacağımıza inanan kesim var. Bu görüşü savunanlar planın emperyalist karakterinin yanı sıra Kıbrıs'taki çatışmanın emperyalist karakterini de göz ardı etmektedirler. Savaşlara ve çatışmalara yol açan temel nedeni oluşturan, iki tarafın egemen sınıflarının adayı kendi kontrolleri altına almaya yönelik rekabet ve çatışmalarını görmezlikten gelmektedirler. Bu çatışma hiç durmadı. Bütün bu yıllar boyunca savaş kimi zaman askeri , kimi zamansa siyasi ve ekonomik araçlarla durulmadan devam etti. Geçmişin hatalarından "dersler çıkardıkları" konusunda onlara güvenmemeliyiz. Çünkü söz konusu olanlar, "hatalar" değil, diğer tarafın karşısında kendi çıkarlarını sağlama almaya yönelik bütünlüğü olan hesaplı bir politika söz konusudur. Zaten müzakereler sürecinin kendisi ve bugün bile bir tarafın diğer

taraf karşısında başvurduğu diplomatik manevralar ve çelmeler, tarafların sahip oldukları niyetin en iyi göstergesidir.

Bu önkoşullarla en olası olan, Annan planının, iki taraf arasında barışçıl işbirliği ve anlaşma sürecine değil, soğuk savaş dönemine ve milliyetçiliğin hakimiyetine kapıyı açmasıdır.

Annan planı zemininde, sadece yerleşim konusunda değil, Birleşik Kıbrıs Cumhuriyeti'nin iki kurucu devleti arasında dolaşımda bile sınırlamaların olmaya devam etmesi öngörülmektedir. Diğer tarafa gitmelerine müsaade edilmeyecek kişiler olacak, göçmenlerin yerlerine dönmeleri ise uzun yıllar alacaktır. Tabii ki, bütün bunlar bu sınırlamaların uygulanmasını denetleyecek kontrol noktalarının var olmasını şart koşmaktadır.

Anlaşıldığı üzere, Kıbrıslırum ve Kıbrıslıtürk emekçilerin ortak eylemlerinin varlığı, hatta birlikte yaşamamız ve birlikte çalışmamız dahi Annan planına bağlı değildir. Plan bunları tek başına sağlamaz. Mühim olan, iki tarafın sıradan insanlarını birleştiren insiyatifleri ortaya koyabilen ve ortak eylemler örgütleyebilen siyasal güçlerin var olmasıdır.

Ortak eylem

Böylesi insiyatifler ve ortak eylemler için olanaklar bugün her zamankinden daha elverişlidir. Kıbrıslıtürklerin de bu tür kaygıları vardır ve onlar da bu çözüm planıyla geçmişin tekrar etmesinden korkmaktadırlar. Annan planını kabul ediyor gibi görünüyorlar, ancak onlara herhangi bir başka bir seçenek de sunulmamıştır. Aksine sürekli olarak Kıbrıs Rum tarafının Avrupa Birliği'ne tek başına girmesi halinde durumlarının daha da kötüleşmesi tehdidi altında bulunuyorlar.

İçerisinde üslerin , adanın askeri amaçlarla kullanımının olmadığı, bazı yüksek hakemler tarafından şantaj ve baskıların sonucu olarak belirlenen bir çözümü değil, kendilerine kaderlerini tayin etme olanağını veren bir çözümü tercih edeceklerinden kuşku yoktur. Onların gerçekten serbest bir

iletişim ve işbirliği sonucunda belirlenecek bir çözümü tercih edeceklerinden kuşku yoktur.

Kıbrıslıtürkler'in gerçek kaygıları "diğer" tarafın bu özgürlükleri ve kendi ekonomik ve siyasi üstünlüğünü, geçmişte yaptığı gibi, onlara kendi isteklerini dayatmak için kullanıp kullanmayacağına ilişkindir. Ancak, bu geçmişte de görüldüğü gibi ne anavatanların garantörlükleri ile, ne de Avrupa içerisindeki savaşları bile desteklemiş ve körüklemiş olan AB tarafından güvence altına alınamaz. Garanti ve güvenliği sağlayabilecek tek unsur, hareketin Kıbrıs, Yunanistan ve Türkiye'de milliyetçiliğe karşı direnişidir.

Bugün ile 1960 dönemi arasındaki en büyük fark da budur. O zaman böylesi bir hareket mevcut değildi. Her iki tarafta da milliyetçiler egemendi. Sol, onları izlemiş ve katliamların, etnik temizliklerin yapılmasına ve iki tarafın sıradan insanlarının arasında nefret ve kuşku duygularının egemen olmasına izin vermiştir. Bugün iki tarafın da siyasi liderliklerinin dayattıkları güvenlik sınırlarını aşan ve onların, kontrolü ellerinden kaçırmalarına neden olan, sınırların açılmasını dayatan bir hareketin dinamizmi var.

Üstelik bugün, dünya çapında, emperyalistlerin planları karşısında direnen bir hareket var. Bush ve Blair'in savaş seferberliklerine, G-8'lere, Uluslararası Para Fonu'na, sermayenin , savaşın ve ırkçılığın AB'sine direnen bir hareket var. Geçtiğimiz yılın 15 Şubat'ında, 30 milyon insanın Irak savaşını protesto etmek için yollara dökülmesini sağlayan, Avrupa ve Dünya Toplumsal Forumu tarafından koordine edilen bir hareket var.

Emperyalistlerin Kıbrıs'a yönelik planlarına karşı direnişimizi bu hareketle birlikte mücadele ederek gerçekleştirmekteyiz.

Gerçek ikilem referandumda Annan planına "evet" ya da "hayır" ile cevap vermek değildir. Kıbrıs'ta barış ve demokrasiyi gerçekten isteyip istemediğimiz veya bunların şart ve önkoşullarını yaratıp yaratmadığımızdır. Kıbrıslırumlar için

gerçek soru, Kıbrıslıtürkler'in birlikte yaşamayı isteyip istemedikleri ve bunun ne şekilde olmasını istedikleri konusunda onlara karar verme hakkını tanıyıp tanımadıklarına ilişkindir. Zorla, şantaj ve tehditlerle barış içerisinde bir arada yaşama olamaz. Annan planını destekleyen Kıbrıslırumlar bugün planı savunmak için harcadıkları zaman ve çabanın yarısını ambargoya, silahlanmaya ve Kıbrısrum milliyetçiliğine, emperyalistlere ve üslere karşı mücadeleye ayırmış olsalardı, iki tarafın sıradan insanlarının dostluğuna ve birliğine, Kıbrıs sorununa gerçekten demokratik ve barışçıl bir çözüm bulunması çabalarına yönelik olarak çok daha fazla hizmet sunmuş olacaklardı.

Bu nedenle Annan planına "hayır" demeyi referandumda basit bir cevap olarak değil de, böylesi bir yeniden yakınlaşma hareketinin kurulmasına yönelik daha bütünsel bir çabanın parçası olarak görmeliyiz. Amerikalıların hakemliğine "hayır" diyen, "anavatanların" müdahalelerine "hayır" diyen, üslere "hayır" diyen, adamızın askeri amaçlarla kullanılmasına "hayır" diyen, Avrupa Birliği'ne katılıma "hayır" diyen, diğer tarafın sıradan insanlarına karşı gerçekten eşit ve samimi bir tutumu isteyen insanlar vardır. Bunlardan kimileri referandumda "evet" demeye hazır olabilirler, ancak aynı zamanda da karşı oldukları noktalara ilişkin olarak da eyleme geçmeye hazırdırlar.

Bugün gerekli olan , bütün bunlara karşı çıkarak ortak eylemi örgütleyecek insiyatifi alacak olanların öne çıkmasıdır. Gerekli olan, milliyetçiliğe ve her iki tarafın egemen sınıflarına karşı çıkan ortak eylemdir. Bizi emperyalistlerin planlarına karşı direnen evrensel hareketle birleştiren ortak eylemdir. Böyle bir hareket elbette ki , emperyalistlerin Kıbrıs'a yönelik planlarına "evet" denilmesi noktasından başlayamaz. Tam tersine, her iki tarafta da barışı savunanlar tarafından güçlü ve enternasyonalist bir "hayır" denilmesi gerekmektedir.

Böylesi bir hareket ütopya değildir. Son yıllarda ve özellikle de sınırların açılmasından sonra, böylesi bir çabanın ilk

örneklerini zaten gördük. Bugün her ne kadar iki tarafın hükümetlerinde yer alan sol partiler tarafından denetlendiği için hareketsiz hale gelmiş olsa da, Sendikal Forum doğru bir insiyatifti. İki tarafın gençlik örgütleri, kadın örgütleri, kültürel ve diğer örgütlenmeleri tarafından düzenlenen iki toplumlu etkinlikler de olumlu girişimlerdir. "Milliyetçiliğe ve Savaşa Karşı İki Toplumlu İnsiyatif" tarafından Kıbrıs'taki savaşların Kıbrıslıtürk ve Kıbrıslırum masum kurbanlarını anmak için, geçen yaz, Konstandinu ve Eleni mezarlığı ile Muratağa'da gerçekleştirilen ortak törenler gibi etkinlikler de çok önemliydi. Limnidi'deki Barış Kampingi, üslere ve Ağrotur'daki radarlara karşı ortak miting ve 20 Mart'ta gerçekleştirilen savaş karşıtı gösteri de bunların örneklerindendi.

Adada barışı sağlamayı, savaşlara, felaketlere, etnik temizliklere yoksulluk ve baskılara yol açanları başımızdan tamamen atmanın önkoşullarını yaratmayı istiyorsak, Kıbrıslırumlar ve Kıbrıslıtürkler olarak hep birlikte böylesi bir perspektife yönelmeli ve hareketimizi bu yönde koordine etmeliyiz.

"Ergatiki Dimokratia" (İşçi Demokrasisi) böyle bir çabanın yükümlülüğünü ve Kıbrıs sorununa ilişkin siyasal gelişmelere müdahale etme fakat aynı zamanda da daha geniş anlamıyla anti-emperyalist ve anti-kapitalist bir sol hareketin inşası hedefiyle iki taraftan da örgütlerin ve aktivistlerin katılımıyla enternasyonalist bir platform oluşturma insiyatifini üstlenmiştir ve bu görüşleri paylaşan herkesi, bu hedefi birlikte gerçekleştirmeye çağırmaktadır.

Nisan 2004

İşçi Demokrasisi (Ergatiki Dimokratia):

www.workersdemocracy.net

e-mail: wd@workersdemocracy.net

Tel: